

Reactie van NGPF op rapport 'Klimaat en veehouderij' naar aanleiding van film 'Meat the Truth'

21 april 2008

- Rapport WUR 'Klimaat en Veehouderij' naar aanleiding van de film Meat the Truth is een groot compliment voor de film. De Universiteit heeft de feiten namelijk niet kunnen weerleggen. pag. 8:
'we constateren na bestudering van de film en de feiten dat deze zijn gebaseerd op actuele kennis in de wetenschap en dat deze op enkele onjuistheden na geen grote (reken)fouten bevatten'.
Op hoofdlijnen geven zij ons gelijk en daar zijn we trots op.
- De Nicolaas G. Pierson Foundation is er trots op dat zij in haar eerste bestaansjaar Wageningen Universiteit heeft kunnen wakker schudden. Wageningse onderzoekers zijn pas na de première van de film met een groep wetenschappers om de tafel gaan zitten om de relatie tussen vleesconsumptie, de veehouderij en het klimaatprobleem in ogenschouw te nemen. Dat is rijkelijk laat gezien de urgentie en het feit dat men in Wageningen blijkbaar al in 2005 op de hoogte was van deze problematiek (zie pag. 4)
- We vinden het jammer dat als je kijkt naar de opdracht van Wageningen Universiteit: *'om land, water en biodiversiteit en eindige reserves zoveel mogelijk te sparen'* dit jarenlang niet serieus is opgepakt. Ze staan eerder op de rem dan dat ze onderwerpen met betrekking tot duurzaamheid op de kaart hebben gezet. Van zelfbenoemd leiderschap is dan ook helemaal geen sprake (zie pag. 5).
- Het Wetenschappelijk bureau van de Partij voor de Dieren is dan ook niet voor niets een partnerschap aangegaan met de Vrije Universiteit die al veel verder is in het onderzoek naar deze mondiale vraagstukken in de relatie tussen voedselproductie, klimaat en duurzaamheid.
- Wij vinden dat WUR vanuit een defensieve houding redeneert, gericht op behoud en verdediging van veehouderij in Nederland in plaats van een kritische en wetenschappelijke analyse van de problematiek. Zij lijken de film vooringenomen en met oogkleppen op bekeken te hebben en daarbij het perspectief van de landbouwsector te hanteren. Zie bijvoorbeeld pag. 4: *"Er liggen hier niet alleen bedreigingen, maar zeker ook kansen voor de sector, bijvoorbeeld om tot een netto energieleverancier uit te groeien"*.
- De feiten en boodschappen in de film, in relatie tot maatschappelijke vraagstukken en wereldwijde problemen wat betreft klimaat, milieu, water en wereldvoedselvoorziening, worden in het rapport van Wageningen nauwelijks benoemd of besproken. De reactie vanuit Wageningen is eenzijdig gericht op toetsing van film aan de Nederlandse situatie van de veehouderij. Dit tekent aanpak van Wageningen die in wetenschapsbeoefening altijd al reductionistisch bezig is geweest en zich concentreert op deelonderwerpen waarbij het totaal beeld uit het oog wordt verloren.
- De WUR is de enige universiteit waar maar liefst 36% van de hoogleraren extern wordt gefinancierd waarvan ook nog een zes door de zuivelindustrie (NZO & NIZO). En het geeft aan dat Wageningen vooral oog heeft voor technische oplossingen (zoals het hermetisch afsluiten van de stal) in plaats van in echte oplossingen te willen denken die op alle terreinen winst opleveren zoals matiging van de vleesconsumptie.

- Rapport geeft waardeoordelen en komt met suggestieve uitspraken die wetenschappelijk onafhankelijkheid van Wageningen in twijfel trekken: 'feit is dat dierlijke producten tot de gewaardeerde en verantwoorde voedingsmiddelen blijven behoren' (pag. 5) en 'vleesloos of diereiwitloos consumeren is vaak een westerse luxe' (pag. 12).
- Pag 9: 'klimaat en dierenwelzijn gaan niet samen'. Deze uitspraak geeft de vooringenomenheid van de onderzoekers aan. Het gaat wel samen als je minder vlees eet!
- Pag.9: 'technische bijdragen aan de vermindering van de broeikasgassen worden resoluut van de hand gewezen'. Dat is niet waar, waarschijnlijk doelen de onderzoekers op de vuistgrote pil voor koeien die in de film is genoemd. Belangrijker nog: de film is bedoeld voor consumenten en wat zij kunnen doen en niet voor veehouders en wetenschappers en de evaluatie van technische oplossingen. Bovendien gaat deze opmerking voorbij aan het echte vraagstuk, want niet alleen klimaat is een probleem veroorzaakt door de veehouderij; maar ook ontbossing, wereldvoedselproblematiek, watervoorraad, obesitas, dierziekten, wereldvoedselvraagstuk, biodiversiteit, etc. Vlees is een inefficiënte eiwitbron en veroorzaakt daarom onnodig veel schade op veel terreinen die allemaal oplosbaar zijn door minder of geen vlees te eten.
- Pag. 10: Het staafdiagram richt zich op Nederlandse situatie zonder indirecte emissies mee te rekenen. Dat is niet echt een handige illustratie als je de impact van de veehouderij op de wereldwijde uitstoot van broeikasgassen wilt aantonen. Het diagram is dus eerder misleidend dan verhelderend.
- Pag. 11: De onderzoekers schrijven: 'Meat the Truth geeft onvoldoende inzicht in die onzekerheden en bandbreedtes'. De film is echter ook geen wetenschappelijk onderzoeksproject waarin dat soort vraagstukken en systeemgrenzen aan de orde moeten komen, maar een instrument om het grote publiek in duidelijke en begrijpelijke taal te laten zien wat de relatie is tussen vleesconsumptie en het klimaat.

De door WUR behandelde feiten uit en over de film worden nogal eenzijdig benaderd. Dit zou ons antwoord zijn in het debat dat WUR uit de weg lijkt te gaan:

- FEIT 1: De ontsnappingsclausule die WUR gebruikt is de film te relateren aan de Nederlandse situatie. Daarbij gaan de onderzoekers voorbij aan het feit dat film is gericht op het op de kaart zetten van een mondiaal probleem dat tot nu toe in de klimaatdiscussie is genegeerd en waarbij we Nederlandse consumenten aan het einde van de film een handelingsperspectief willen bieden om bij te kunnen dragen aan de oplossing. De film is dus NIET gericht op de klimaat effecten van de Nederlandse veehouderij.
- FEIT 2: De onderzoekers zien de oplossing erg makkelijk in grote intensieve veehouderijsystemen en gaan als een soort Wagenings automatisme daar meteen een pleidooi voor houden. Ze vergeten daarbij echter dat een veehouderij die niet regionaal grondgebonden is altijd onduurzaam is omdat grote hoeveelheden voer moeten worden aangevoerd en mest moet worden afgevoerd. Dat is niet houdbaar zonder een aanslag te plegen op het milieu, klimaat en de natuurlijke hulpbronnen in de wereld. Bovendien leveren intensieve systemen reële bezwaren op wat betreft dierenwelzijn en dierziekten uitbraken. Intensivering leidt dus tot schijn efficiëntie waarbij het milieu, klimaat die in het buitenland plaatsvinden voor het gemak worden weggelaten.
- FEIT 4: Sojaschroot is geen bijproduct meer, maar bepaalt voor een groter deel de prijs van soja dan dat sojaolie doet. Feit blijft dat granen en oliehoudende gewassen

aan dieren voeren inefficiënter is dan het meteen zelf consumeren. In Meat the Truth werd overigens nooit beweerd dat er geen verschillen in voerefficiëntie tussen diersoorten zouden zijn.

- FEIT 5: Het is waar dat circa 2/3 van het landbouwareaal uit graaslanden bestaat. Een klein deel daarvan zou misschien nog gebruikt kunnen worden als akkerbouwgebied, maar het grootste deel kan of extensief worden begraasd of teruggegeven worden aan de natuur... In Nederland zijn alleen de veenweiden niet geschikt voor akkerbouw, maar in Flevoland en andere delen van Nederland kan grasland prima omgezet worden in akkers. Het probleem met de gebruikte oppervlakte zijn echter niet de graasgronden. Meer dan 40% van de graanoogst wordt aan dieren gevoerd (met name varkens en kippen, maar zeker ook aan runderen).
- FEIT 6: Kip is qua klimaat het minst schadelijk, dus het effect is ook minder groot dan als de berekening om rundvlees zou gaan. Maar dat wil nog niet zeggen dat je gemakshalve de klimaatwinst moet bagatelliseren.
- FEIT 7: Het argument dat vegetarisme een westerse luxe is gaat voorbij aan het feit dat mensen in arme landen niet eens de luxe hebben om wel of geen vlees te kunnen kiezen. zij lijden honger omdat er gewoon niets te eten is!
- Verder geeft de Gezondheidsraad aan dat we in Nederland 50 gram eiwit per dag zouden moeten eten. Dat is nu gemiddeld 80 gram per persoon per dag. In Nederland worden nu dus teveel eiwitten geconsumeerd. Onderzoeker Aiking van de Vrije universiteit stelt voor 30% dierlijke eiwitten te minderen. Het is overigens vreemd dat de schrijvers van het rapport, onderzoekers op het gebied van rundveehouderij en milieu, niet gehinderd door enige kennis, beweren dat een vegetarische of veganistische levensstijl niet gezond is. Het Voedingscentrum geeft in de film aan dat het heel makkelijk en gezond is om vegetariër te worden.
- FEIT 8: Ze benadrukken de technische en intensiveringoplossingen, maar verzaken daarbij in te gaan op de werkelijke problematiek. Ook laten zij de andere mondiale problemen totaal buiten beschouwing in hun oplossingsrichtingen.
- FEIT 9: Nederland produceert niet beter in vergelijking met andere landen? De indirecte emissies vanuit de veehouderij, zoals de productie van veevoer, de ontbossing en de productie van kunstmest elders worden hierin niet meegerekend. dat is onjuist. Bovendien is Nederland ook een relatief autodicht land waardoor het relatieve percentage verschilt van het mondiale effect. Het is juist belangrijk om de klimaateffecten van de veehouderij mondiaal te bekijken omdat het productieproces in de loop der jaren geglobaliseerd is. Wat in Nederland gebeurt, heeft grote effecten elders en dat kan alleen maar in kaart gebracht worden door alles in ogenschouw te nemen.
- FEIT 10: Koeien verdampen misschien weinig water, maar het gras waar ze op plassen weer wel.
- FEIT 11: Ze halen NL productie en consumptie en de respectievelijke effecten voor het klimaat door elkaar. Nederlanders consumeren op de wereldmarkt (tweederde van het Europese rundvlees komt uit Latijns Amerika) en de Nederlandse vleesproductie wordt voor 70% geëxporteerd. Dus deze vergelijking tussen uitstoot vanuit consumptie en productie kan niet worden gemaakt. Het is als appels met peren vergelijken.
- FEIT 12: De Hummer-Prius vergelijking is een illustratie gebaseerd op cijfers van de Universiteit van Chicago. Zij hebben de berekening gepubliceerd om de verhoudingen aan te geven in de dingen die je kunt doen voor het klimaat. Deze berekening houdt net als de 70.000 km berekening (die overigens merkwaardig genoeg niet als feit door WUR is opgenomen...) wel stand als vergelijking van het

een met het ander als je het op consumenten niveau bekijkt: de consumptie van melk of aantal autokilometers per consument per jaar en de uitstoot die aan die consumptie is verbonden. Dat de uitstoot van een vegetarisch dieet aanzienlijk KAN zijn wil nog niet zeggen dat het zo is. Over de gehele linie zijn vegetariërs beter voor het klimaat dan vleeseters wat betreft hun voedingspatroon; maar dat dit voor sommigen (waaronder de onderzoekers naar het blijkt) een bittere pil/ongemakkelijke waarheid is, is logisch.

- PAG 14: Dat een vermindering van de emissie via het Kyoto protocol wordt toegerekend aan de productie van een land en niet de consumptie, betekent niet dat we als consument een vrijbrief in handen hebben om niets te doen. Het betekent ook niet dat we als consument dan kunnen blijven vervuilen in andere landen zonder op de hoogte te moeten zijn van onze impact. Het is een zeer kortzichtige opmerking waarbij Kyotoverdragen als heilig worden gezien in plaats van op te merken dat Kyoto op bepaalde punten dus niet voldoet en ook in consumptiepatronen doelstellingen gesteld kunnen worden.
- BOUWSTENEN:
  - o punt 1 is geeft vooral aan waar de belangen van deze onderzoekers liggen.
  - o Punt 2-4 is rechtstreekse bevestiging van onze boodschap.